

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-00-39-ES
Datum: 11. juli 2011.
Original: engleski

PREDSJEDNIK MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija Patrick Robinson, predsjednik

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 11. jula 2010.

TUŽILAC

protiv

MOMČILA KRAJIŠNIKA

JAVNO

**ODLUKA PREDSJEDNIKA U VEZI S PRIJEVREMENIM PUŠTANJEM
MOMČILA KRAJIŠNIKA NA SLOBODU**

Tužilaštvo

g. Serge Brammertz

g. Momčilo Krajišnik

Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske

1. Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) obaviješten je od strane vlasti Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (dalje u tekstu: Ujedinjeno Kraljevstvo) da bi, u skladu s važećim propisima Ujedinjenog Kraljevstva, Momčilo Krajišnik 2. aprila 2011. ispunio uslove za uslovno puštanje na slobodu, budući da bi do tada izdržao polovinu plus godinu dana svoje zatvorske kazne.

I. Kontekst

2. U skladu sa članom 28 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut), pravilom 123 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) i paragrafom 1 Uputstva za rad prilikom rješavanja po molbama za pomilovanje, ublažavanje kazne i prijevremeno puštanje na slobodu osoba koje je osudio Međunarodni sud (dalje u tekstu: Uputstvo), Sekretarijat me je 11. januara 2011. informisao o obavještenju koje je dostavilo Ministarstvo pravde Ujedinjenog Kraljevstva (dalje u tekstu: Ministarstvo pravde U.K.).¹

3. Na osnovu paragrafa 3(b) i 4 Uputstva, Sekretarijat mi je 18. aprila 2011. dostavio korespondenciju Ministarstva pravde U.K. od 5. aprila 2011., kao i priloženu dokumentaciju iz zatvorske ustanove, uključujući Izvještaj o vladanju od 22. marta 2011., Izvještaj o sastanku u vezi s planiranjem izdržavanja kazne od 11. februara 2011., te Izvještaj o bezbjednosnoj rekategorizaciji od 11. februara 2011.²

3. Dana 18. aprila 2011., na osnovu paragrafa 3(c) Uputstva, Sekretarijat mi je dostavio memorandum tužioca koji se odnosi na saradnju g. Krajišnika sa Tužilaštvom.³

4. Svi gorenavedeni materijali dostavljeni su g. Krajišniku, koji je 5. aprila 2011. dostavio upravniku zatvorske ustanove svoj odgovor u vezi s Izvještajem o vladanju od 22. marta 2011.⁴ Upravnik zatvorske ustanove odgovorio je g. Krajišniku i izdao Izmijenjeni izvještaj o

¹ IT/146/Rev.2, 16. septembar 2010.

² Memorandum sekretara predsjedniku Međunarodnog suda od 18. aprila 2011. (dalje u tekstu: Memorandum od 18. aprila 2011.), par. 2.

³ Memorandum od 18. aprila 2011., par. 2.

⁴ Pismo Momčila Krajišnika upravniku zatvorske ustanove (Odgovor na Izvještaj o vladanju od 22. marta 2011.) od 5. aprila 2011. (dalje u tekstu: Krajišnikovo pismo-odgovor od 5. aprila 2011.).

vladanju 8. aprila 2011.⁵ U skladu sa članom 3 Uputstva, Sekretarijat mi je dostavio razmjenu korespondencije između g. Krajišnika i upravnika zatvorske ustanove od 5. aprila 2011. i 6. aprila 2011. godine, kao i Izmijenjeni izvještaj o vladanju od 8. aprila 2011.⁶

6. Dana 10. maja 2011. godine, g. Krajišnik mi se pismeno obratio informišući me o svojoj namjeri da podnese "zahtjev za prijevremeno puštanje na slobodu".⁷ Dana 21. maja 2011. godine, g. Krajišnik je dostavio pismeni odgovor u vezi s pitanjem u kojoj mjeri je sarađivao s tužilaštvom.⁸ Dana 21. maja 2011. godine, primio sam dokumentaciju kojom g. Krajišnik i njegovi branioci potkrepljuju argumente iznesene u njegovom pismenom odgovoru.⁹

B. Postupak pred Međunarodnim sudom

5. Prvobitna optužnica protiv g. Krajišnika podignuta je 21. februara 2000.,¹⁰ dok je Izmijenjena optužnica potvrđena 21. marta 2000.¹¹ Ta optužnica je 9. marta objedinjena sa optužnicom u postupku protiv Biljane Plavšić¹² i ponovo izmijenjena 7. marta 2002. (dalje u tekstu: Optužnica).¹³ U Optužnici je navedeno da je g. Krajišnik, kao jedan od vodećih članova Srpske demokratske stranke, kao pojedinac krivično odgovoran za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu prema članu 7(1) Statuta, čiji je cilj bio uklanjanje nesrpskog stanovništva s velikih područja Bosne i Hercegovine.¹⁴ Tužilaštvo je navelo da su tokom te kampanje počinjeni genocid, progon, istrebljenje, lišavanje života, deportacije i nehumana djela.¹⁵ Optužnica je takođe teretila g. Krajišnika da je odgovoran za gorenavedena krivična djela kao nadređeni po članu 7(3) Statuta.¹⁶ Dana 3. aprila 2000., Stabilizacijske

⁵ Pismo upravnika zatvorske ustanove upućeno Momčilu Krajišniku (dalje u tekstu: Odgovor na pismo g. Krajišnika upravniku) od 8. aprila 2011. (dalje u tekstu: Upravnikov odgovor g. Krajišniku).

⁶ Memorandum od 18. aprila 2011., par. 2.

⁷ Pismo g. Krajišnika upućeno predsjedniku Međunarodnog suda, od 10. maja 2011.

⁸ Pismo g. Krajišnika upućeno predsjedniku Međunarodnog suda, od 21. maja 2011. (dalje u tekstu: Pismo od 21. maja 2011.).

⁹ Pismo sekretara upućeno predsjedniku Međunarodnog suda, od 21. juna 2011. (dalje u tekstu: Pismo od 21. juna 2011.). Dana 9. juna 2011. primio sam završni komplet popratnog materijala uz zahtjev g. Krajišnika za prijevremeno puštanje na slobodu, koji se sastoji od DVD zapisa. Memorandum od 6. juna 2011. koji je sekretar uputio predsjedniku Međunarodnog suda.

¹⁰ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-I, Optužnica, 21. februar 2000.

¹¹ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-I, Izmijenjena optužnica, 21. mart 2000.

¹² *Tužilac protiv Momčila Krajišnika i Biljane Plavšić*, predmet br. IT-00-39 i 40-PT, Objedinjena optužnica, 9. mart 2001.

¹³ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika i Biljane Plavšić*, predmet br. IT-00-39 i 40-PT, Izmijenjena objedinjena optužnica, 7. mart 2002. (dalje u tekstu: Optužnica).

¹⁴ Optužnica, par. 1, 3-9.

¹⁵ Optužnica, par. 15-27.

¹⁶ Optužnica, par. 10-12, 14.

snage (dalje u tekstu: SFOR) na osnovu optužnice od 25. februara 2000. godine uhapsile su g. Krajišnika u Sarajevu i on je istog dana prebačen u Haag.¹⁷

6. Pretresno vijeće je u Presudi od 27. septembra 2006. proglasilo g. Krajišnika krivim po pet tačaka Optužnice: progon, istrebljenje, ubistvo, deportacija i nehumana djela (prisilno premještanje) kao zločini protiv čovječnosti.¹⁸ Ono je konstatovalo da je g. Krajišnik odgovoran na osnovu člana 7(1) Statuta za učestvovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bio trajno uklanjanje, silom ili drugim sredstvima, bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugog nersrpskog stanovništva s velikih područja Bosne i Hercegovine, činjenjem zločina.¹⁹ Pretresno vijeće je konstatovalo da je g. Krajišnik bio učesnik rukovodstvene komponente udruženog zločinačkog poduhvata, koja je uključivala lokalne političare, vojne i policijske komandante, paravojne vođe i druge koji su djelovali u regijama i opštinama republike bosanskih Srba.²⁰

9. Prilikom odmjeravanja kazne, Pretresno vijeće je uzelo u obzir relativno poodmakle godine g. Krajišnika, kao i to da nije prethodno kažnjavao i da se u pritvoru vladao dobro.²¹ Ono je takode uzelo u obzir istorijat međunacionalnih tenzija u kojima su zločini počinjeni, kao i dokaze o tome da je g. Krajišnik pomagao osobama koje nisu bile srpske nacionalnosti.²² Premda je konstatovalo da nijedan od gorenavedenih faktora sam za sebe ne predstavlja olakšavajuću okolnost, kad se uzmu zajedno, ti faktori su predstavljali lične prilike kakvima se može pridati izvjesna težina u smislu ublažavanja kazne.²³ Međutim, Pretresno vijeće je uzelo u obzir težinu krivičnih djela g. Krajišnika, uključujući živote približno 3.000 ljudi, protjerivanje 100.000 ljudi iz njihovih kuća, te progon desetina hiljada drugih osoba, što je dovelo do njihovog isključivanja iz ekonomskog i društvenog života zajednica u kojima su živjeli.²⁴ Ono je takode uzelo u obzir, kao otežavajuće faktore, ranjivost žrtava, ogromnu patnju koju su pretrpjele i rasprostranjenost počinjenih zločina.²⁵ Pretresno vijeće je takode konstatovalo da položaj g. Krajišnika na vlasti tokom navedenog perioda, zajedno s njegovom javnom obavezom da zaštiti žrtve, povećava težinu njegovog

¹⁷ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-T, Presuda, 27. septembar 2006., par. 11 (dalje u tekstu: Prvostepena presuda).

¹⁸ Prvostepena presuda, par. 1126.

¹⁹ Prvostepena presuda, par. 1089-1090.

²⁰ Prvostepena presuda, par. 1087.

²¹ Prvostepena presuda, par. 1161-1169.

²² *Ibid.*

²³ Prvostepena presuda, par. 1168.

²⁴ Prvostepena presuda, par. 1143-1144.

²⁵ Prvostepena presuda, par. 1147-1153.

ponašanja.²⁶ Gospodinu Krajišniku je 27. septembra 2006. izrečena kazna zatvora u trajanju od 27 godina, u koju mu je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 3. aprila 2000.²⁷

10. Žalbeno vijeće je 17. marta 2009. usvojilo neke od žalbenih osnova g. Krajišnika i neke od žalbenih osnova koje je iznio *amicus curiae*, posebno kada je riječ o zaključcima Pretresnog vijeća o odgovornosti g. Krajišnika za udruženi zločinački poduhvat, i tako "u znatnoj mjeri revidiralo zaključke Pretresnog vijeća".²⁸ Žalbeno vijeće je ukinulo osude koje su g. Krajišniku izrečene za:

- progon (tačka 3), sa sljedećim djelima u osnovi: uvođenje i provođenje mjera ograničenja i diskriminacije, lišavanje života tokom i nakon napada, okrutno ili nečovječno postupanje tokom i nakon napada, protivpravno zatočenje, lišavanje života povezano sa zatočeničkim objektima, okrutno ili nečovječno postupanje u zatočeničkim objektima, nehumani uslovi života u zatočeničkim objektima, prisilni rad na linijama fronta, korištenje živih štitova, oduzimanje ili pljačkanje imovine, te uništavanje privatne imovine, spomenika kulture i vjerskih objekata, na osnovu člana 7(1);²⁹
- istrebljenje (tačka 4), na osnovu člana 7(1);³⁰
- ubistvo (tačka 5), na osnovu člana 7(1);³¹ i
- deportacija (tačka 7), na osnovu člana 7(1), u opštinama Bijeljina, Bratunac i Sanski Most.³²

Ipak, Žalbeno vijeće je potvrdilo sljedeće osude koje su g. Krajišniku izrečene za zločine protiv čovječnosti. Konkretno, Žalbeno vijeće je potvrdilo osuđujuće presude za:

- progon (deportacija) (tačka 3), na osnovu člana 7(1), u opštinama Zvornik, Banja Luka i Prnjavor;³³
- progon (prisilno premještanje) (tačka 3), na osnovu člana 7(1), u opštinama Bijeljina, Bratunac, Zvornik, Bosanska Krupa, Sanski Most, Trnovo i Sokolac;³⁴
- deportacija (tačka 7), na osnovu člana 7(1), u opštinama Zvornik, Banja Luka i Prnjavor;³⁵ i
- nehumana djela (prisilno premještanje) (tačka 8), na osnovu člana 7(1), u opštinama Bijeljina, Bratunac, Zvornik, Bosanska Krupa, Sanski Most, Trnovo i Sokolac.³⁶

²⁶ Prvostepena presuda, par. 1154-1160.

²⁷ Prvostepena presuda, par. 1179-1180.

²⁸ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-A, Presuda, 17. mart 2009., par. 797 (dalje u tekstu: Drugostepena presuda).

²⁹ Drugostepena presuda, par. 177.

³⁰ *Ibid.*

³¹ *Ibid.*

³² Drugostepena presuda, par. 321.

³³ Drugostepena presuda, par. 283.

³⁴ *Ibid.*

³⁵ *Ibid.*

³⁶ *Ibid.*

12. Žalbeno vijeće je napomenulo da su osuđujuće presude za većinu krivičnih djela za koja je g. Krajišnik proglašen krivim poništene; međutim, ono je konstatovalo da su "osuđujuće presude za progon, deportaciju i prisilno premještanje potvrđene [...], a težina tih krivičnih djela iziskuje strogu i srazmjernu kaznu".³⁷ Vijeće je izreklo g. Krajišniku kaznu zatvora u trajanju od 20 godina, u koju mu je, na osnovu pravila 101(C) Pravilnika, uračunato vrijeme provedeno u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija.³⁸

III. Mjerodavno pravo

13. Na osnovu člana 28 Statuta, ako prema važećim pravnim propisima države u kojoj osuđenik izdržava kaznu zatvora on ima pravo na pomilovanje ili ublažavanje kazne, ta država mora o tome obavijestiti Međunarodni sud, a predsjednik Međunarodnog suda, nakon što se posavjetuje sa sudijama, donosi odluku o tome na temelju interesa pravde i opštih pravnih načela. Pravilo 123 Pravilnika u skladu je sa članom 28, dok pravilo 124 Pravilnika predviđa da predsjednik, na osnovu tog obavještenja, poslije savjetovanja sa članovima Kolegija i svim stalnim sudijama Vijeća koje je izreklo kaznu i koje su još uvijek sudije Međunarodnog suda, odlučuje da li je primjereno osuđenog pomilovati ili mu ublažiti kaznu.

14. Pravilo 125 Pravilnika predviđa da, prilikom rješavanja u vezi s pomilovanjem ili ublažavanjem kazne, predsjednik, između ostalog, uzima u obzir težinu krivičnih djela za koje je zatvorenik osuđen, postupak prema zatvorenicima u sličnoj situaciji, uolikoj mjeri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao, kao i eventualnu značajnu saradnju zatvorenika sa tužilaštvom.

15. Sporazum između Ujedinjenih nacija i Vlade Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske o sprovođenju kazni koje je izrekao Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Sporazum o sprovođenju kazni), od 11. marta 2004., predviđa u članu 3(1) da se, prilikom izvršenja kazne koju je izrekao Međunarodni sud, nadležni državni organi Ujedinjenog Kraljevstva moraju pridržavati trajanja kazne, a u članu 3(2) da se uslovi boravka u zatvoru određuju prema zakonima Ujedinjenog Kraljevstva, pod nadzorom Međunarodnog suda. Član 7(1)(d) propisuje da Ujedinjeno Kraljevstvo bez odlaganja obavještava sekretara da je ostalo šest mjeseci do trenutka u kojem bi u pravnom

³⁷ Drugostepena presuda, par. 797-799.

³⁸ Drugostepena presuda, par. 818-819.

sistemu Ujedinjenog Kraljevstva moglo doći u obzir prijevremeno oslobađanje od daljnjeg izvršavanja ekvivalentne zatvorske kazne.

16. Član 8(1) predviđa da će ukoliko, na osnovu važećih propisa Ujedinjenog Kraljevstva, osuđena osoba ispuniti uslove za prijevremeno puštanje na slobodu, pomilovanje ili ublažavanje kazne, Ujedinjeno Kraljevstvo o tome unaprijed obavijestiti sekretara, pri čemu u svakoj takvoj obavijesti treba navesti sve okolnosti u vezi s ispunjavanjem uslova. Član 8(2) predviđa da će, ako predsjednik utvrdi da prijevremeno puštanje na slobodu, pomilovanje ili ublažavanje kazne nije primjereno, Ujedinjeno Kraljevstvo u skladu s tim na odgovarajući način postupiti. Članovi 9(1)(c) i 9(4) predviđaju da Izvršenje kazne prestaje u slučaju pomilovanja ili ublažavanja kazne osuđene osobe, nakon nakon čega Ujedinjeno Kraljevstvo može osuđenu osobu premjestiti ili deportovati ako je to primjereno i u skladu s međunarodnim obavezama te države.

IV. Diskusija

17. Prilikom donošenja odluke o tome da li je prijevremeno puštanje na slobodu primjereno, posavjetovao sam se sa članovima Kolegija i stalnim sudijama vijeća koja su izrekla kazne, a koje su još uvijek sudije Međunarodnog suda.

1. Težina krivičnih djela

18. Član 125 Pravilnika me obavezuje da uzmem u obzir težinu počinjenih krivičnih djela. Napominjem da je Žalbeno vijeće poništilo većinu osuda koje su izrečene g. Krajišniku, ali je konstatovalo da krivična djela za koja je proglašen krivim spadaju među najteža krivična djela koja poznaje čovječanstvo³⁹ i težina tih krivičnih djela iziskuje strogu i srazmjernu kaznu.⁴⁰ Kazna zatvora u trajanju od 20 godina koju je izreklo Žalbeno vijeće,⁴¹ bez obzira na poništenje nekoliko osuda, ipak ukazuje na izuzetno veliku težinu krivičnih djela g. Krajišnika.

19. Na osnovu gorenavedenog, mišljenja sam da izuzetno velika težina krivičnih djela za koja je osuđen g. Krajišnik predstavlja faktor koji preteže protiv njegovog prijevremenog puštanja na slobodu.

³⁹ Drugostepena presuda, par. 813.

⁴⁰ *Ibid.*, par. 799.

⁴¹ *Ibid.*, par. 819.

A. Postupak prema zatvorenicima u sličnoj situaciji

20. Dana 15. decembra 2010., Ministarstvo pravde U.K. je obavijestilo Sekretarijat da će g. Krajišnik "2. aprila 2010. ispuniti uslove za razmatranje mogućnosti uslovnog puštanja na slobodu".⁴² Član 244 Zakona o krivičnom pravosuđu iz 2003. godine predviđa sljedeće:

- (1) Kada zatvorenik koji je osuđen na kaznu zatvora u određenom trajanju izdrži odgovarajući period kazne, izuzev ako se radi o zatvoreniku [koji predstavlja opasnost po društvenu zajednicu], dužnost je državnog sekretara da ga uslovno pusti na slobodu u skladu s ovim članom.

...

- (3) U ovom članu "odgovarajući period kazne" znači –

- (a) kada se radi o osobi koja izdržava kaznu zatvora u trajanju od dvanaest mjeseci ili duže, ... polovinu kazne koja joj je izrečena.⁴³

21. Nacionalna služba za nadzor nad osuđenima Ujedinjenog Kraljevstva obavijestila je Sekretarijat da zatvorenici kao što je g. Krajišnik imaju pravo na razmatranje mogućnosti uslovnog puštanja na slobodu od momenta kada izdrže polovinu svoje kazne i svake godine poslije toga, do momenta kada izdrže dvije trećine kazne.⁴⁴ Gospodin Krajišnik je izdržao više od polovine svoje kazne i stoga ispunjava uslove za prijevremeno puštanje na slobodu u skladu sa zakonom Ujedinjenog Kraljevstva.⁴⁵ Međutim, praksa je Međunarodnog suda da se ispunjavanje uslova za prijevremeno puštanje na slobodu neke osuđene osobe razmatra tek nakon što je ta osoba izdržala najmanje dvije trećine svoje kazne.⁴⁶ Stoga sam mišljenja da

⁴² Memorandum od 23. aprila 2010. (Dopis Ministarstva pravde, Državna služba za zatvorsku upravu, upućen sekretaru Suda, 16. mart 2010.).

⁴³ *Zakon o krivičnom pravosuđu 2003.* (poglavlje 44), član 244.

⁴⁴ Memorandum od 11. januara 2011.

⁴⁵ *Ibid.*

⁴⁶ V., npr., *Tužilac protiv Veselina Šljivančanina*, predmet br. IT-95-13/1-ES.1, Odluka predsjednika o prevremenom puštanju na slobodu Veselina Šljivančanina, 5. juli 2011., par. 20; *Tužilac protiv Johana Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-ES, Odluka predsjednika u vezi s privremenim puštanjem na slobodu Johana Tarčulovskog, 23. jun 2011., par.13; *Tužilac protiv Blagoja Simića*, predmet br. IT-95-9-ES, Odluka predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem Blagoja Simića na slobodu, 15. februar 2011, par. 20; *Tužilac protiv Darka Mrđe*, predmet br. IT-02-59-ES, Odluka predsjednika Suda u vezi s prijevremenim puštanjem Darka Mrđe na slobodu, 1. februar 2011, par. 15; *Tužilac protiv Ivice Rajića*, predmet br. IT-95-12-ES, Odluka predsjednika Suda u vezi s prijevremenim puštanjem Ivice Rajića na slobodu, 31. januar 2011, par. 14; *Tužilac protiv Zorana Žigića*, predmet br. IT-98-30/1-ES, Odluka predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu Zorana Žigića, 8. novembar 2010, par. 12; *Tužilac protiv Haradina Bale*, predmet br. IT-03-66-ES, Odluka po zahtevu Haradina Bale za skraćanje kazne, 15. oktobar 2010, par. 14; *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-ES, Odluka predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu Momčila Krajišnika, 26. jul 2010, par. 14; *Tužilac protiv Milana Gvere*, predmet br. IT-05-88-ES, Odluka predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu Milana Gvere, 28. juni 2010., par. 8; *Tužilac protiv Duška Sikirice*, predmet br. IT-95-8-ES, Odluka predsjednika Suda o prijevremenom puštanju na slobodu Duška Sikirice, 21. juni 2010., par. 13; *Tužilac protiv Dragana Zelenovića*, predmet br. IT-96-23/2-ES, Odluka predsjednika po molbi za pomilovanje ili ublažavanje kazne Dragana Zelenovića, 10. juni 2010., par. 13; *Tužilac protiv Darija Kordića*, predmet br. IT-95-14/2-ES, Odluka predsjednika po molbi za pomilovanje ili ublažavanje kazne Darija Kordića, 13. maj 2010., par. 13; *Tužilac protiv Mlade Radića*, predmet br. IT-98-30/1-ES, Odluka predsjednika Suda po molbi Mlade Radića za pomilovanje ili ublažavanje kazne, 23. april 2010., par. 12-13; *Tužilac protiv Mitra Vasiljevića*, predmet br. IT-98-32-ES, Javna redigovana verzija Odluke predsjednika po molbi za pomilovanje ili ublažavanje kazne za Mitra Vasiljevića, 12. mart 2010., par. 14; *Tužilac protiv Dragana Jokića*, predmet br. IT-02-60-ES i IT-05-88-R.77.1-ES, Javna verzija odluke predsjednika po molbi za pomilovanje ili ublažavanje kazne Draganu Jokiću od 8.

količina vremena koje je g. Krajišnik proveo na izdržavanju kazne ne ide u prilog njegovom prijevremenom puštanju na slobodu.

22. Napominjem da se očekuje da će g. Krajišnik izdržati dvije trećine svoje kazne otprilike 3. avgusta 2013.

3. U kolikoj mjeri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao

23. Pravilo 125 Pravilnika propisuje da predsjednik uzima u obzir u kolikoj mjeri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao. Paragraf 3(B) Uputstva propisuje da je dužnost Sekretarijata da zatraži izvještaje i primjedbe od odgovarajućih vlasti države u kojoj se izdržava kazna o vladanju osuđene osobe tokom izdržavanja zatvorske kazne.

24. U izmijenjenom i dopunjenom izvještaju zatvorske ustanove potvrđuje se dobro vladanje g. Krajišnika u pritvoru i navodi da se radi o "zatvoreniku koji je ljubazan i spreman da pomogne".⁴⁷ U Izvještaju sa sastanka za bezbjednosno planiranje u zatvorskoj ustanovi od 11. februara 2011. za g. Krajišnika se navodi da je njegovo "vladanje u zatvoru primjerno. Nije mu izrečena nijedna mjera ni službena opomena. Prema osoblju je uvijek ljubazan i kooperativan i pridržava se svih zahtjeva".⁴⁸

25. Gospodin Krajišnik je takođe uvidio potrebu da tokom boravka u zatvoru nauči engleski jezik.⁴⁹ Navedeno je da "[m]u se pomaže da nauči engleski kako bi mogao učestvovati u više aktivnosti".⁵⁰

26. Prema riječima upravnika zatvorske ustanove, g. Krajišnik se ne druži sa drugim zatvorenicima.⁵¹ Gospodin Krajišnik se samo jednom zadržao u grupi starijih zatvorenika.⁵² Izjavio je da radije ne bi prisustvovao sastancima koji se organizuju s drugim grupama

decembra 2009., 13. januar 2010., par. 14; *Tužilac protiv Biljane Plavšić*, predmet br. IT-00-39 i 40/1-ES, Odluka predsjednika Suda po molbi za pomilovanje gđe Plavšić ili ublažavanje njene kazne, 14. septembar 2009., par. 10.

⁴⁷ Memorandum od 18. aprila 2011. (Izmijenjeni i dopunjeni izvještaj o vladanju od 8. aprila 2011.).

⁴⁸ Memorandum od 18. aprila 2011. (Izvještaj sa sastanka o planiranju izdržavanja kazne od 11. februara 2011.).

⁴⁹ Memorandum od 18. aprila 2011. (Izvještaj sa sastanka o planiranju izdržavanja kazne od 11. februara 2011.).

⁵⁰ *Ibid.*

⁵¹ *Ibid.*

⁵² Memorandum od 18. aprila 2011. (Izmijenjeni i dopunjeni izvještaj o vladanju od 8. aprila 2011.)

zatvorenika.⁵³ Međutim, g. Krajišnik je pristao da prisustvuje večernjim sastancima sa "zatvorenicima smještenim u odjelu za medicinsku njegu".⁵⁴

27. Paragraf 3(b) Uputstva predviđa izvještaje država u kojima se izdržava kazna u vezi s duševnim stanjem osuđene osobe u vrijeme njenog izdržavanja zatvorske kazne, a paragraf 8 Uputstva predviđa da predsjednik može razmotriti i sve druge informacije koje smatra relevantnim za dopunu kriterijuma predviđenih u pravilu 125 Pravilnika. Međutim, u vrijeme obavještenja, g. Krajišnik još nije posjetio psihologa ili psihijatra budući da to nije sam zatražio, a zatvorske vlasti ga nisu tamo uputile.⁵⁵ Stoga to smatram neutralnim faktorom.

28. Na osnovu svega gorenavedenog, mišljenja sam da je g. Krajišnik tokom svog boravka u zatvoru u Ujedinjenom Kraljevstvu pokazao da se u izvjesnoj – mada veoma ograničenoj – mjeri rehabilitovao i da to ide u prilog njegovom prijevremenom puštanju na slobodu.

4. Značajna saradnja s tužilaštvom

29. Pravilo 125 Pravilnika predviđa da predsjednik uzima u obzir eventualnu značajnu saradnju zatvorenika s tužiocem. Paragraf 3(c) Uputstva predviđa da Sekretarijat zatraži od tužioca da pripremi detaljan izvještaj o eventualnoj saradnji osuđene osobe sa Tužilaštvom i značaju te saradnje.

30. Tužilac je 3. februara 2011. godine dostavio memorandum u kom navodi da ", kada se sve uzme u obzir, [g. Krajišnik] nije saradivao s tužilaštvom".⁵⁶ Tužilac se takođe poziva na argumente koje je iznio u svom memorandumu od 14. maja 2010.⁵⁷ Ja sam ranije razmotrio i odbacio tužiočeve argumente da se nesaradnja osuđene osobe tokom suđenja ne može uzimati kao argument protiv njenog prijevremenog puštanja na slobodu.⁵⁸ Takođe nisam smatrao potrebnim da dalje razmatram argumente koje je tužilaštvo iznijelo u vezi s tvrdnjama g. Krajišnika o slabom imovnom stanju tokom postupka pred Međunarodnim sudom, budući da ih smatram irelevantnim za utvrđivanje uslova za prijevremeno puštanje g. Krajišnika na

⁵³ *Ibid.*

⁵⁴ Memorandum od 18. aprila 2011. (Izmijenjeni i dopunjeni izvještaj o vladanju od 8. aprila 2011.); Krajišnikovo pismo-odgovor od 5. aprila 2011.

⁵⁵ Memorandum od 18. aprila 2011. (Korespondencija Ministarstva pravde U.K. upućena sekretaru, od 5. aprila 2011.).

⁵⁶ Memorandum od 18. aprila 2011. (Memorandum tužioca od 3. februara 2011.).

⁵⁷ Memorandum od 18. aprila 2011. (Memorandum tužioca od 3. februara 2011.).

⁵⁸ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-ES, Odluka predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu Momčila Krajišnika, 26. juli 2010., par. 27 (dalje u tekstu: Odluka u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu od 26. jula 2010).

osnovu pravila 125 Pravilnika.⁵⁹ Stoga neću ponovo razmatrati argumente koje je tužilac iznio u memorandumu od 14. maja 2010.

31. Dana 21. maja 2011. godine, g. Krajišnik je odgovorio na memorandum tužilaštva u vezi s pitanjem njegove saradnje s tužilaštvom, za koju tvrdi da je započela još 1996. godine.⁶⁰ Prvo, g. Krajišnik tvrdi da je postupao kao posrednik između tužilaštva i Radovana Karadžića kada je riječ o optužnici protiv ovog potonjeg.⁶¹ Drugo, on tvrdi da je s tužilaštvom saradivao tako što je obezbijedio sredstva za odbranu g. Karadžića.⁶² Treće, g. Krajišnik tvrdi da je imenovao jednog predstavnika Republike Srpske (dalje u tekstu: RS) da boravi u Haagu i održava vezi s Međunarodnim sudom, na zahtjev bivšeg tužioca Međunarodnog suda, gđe Louise Arbour, olakšavajući time saradnju između RS i Međunarodnog suda.⁶³ Četvrto, g. Krajišnik tvrdi da je 1997. godine dozvolio tužilaštvu da sa njim obavi razgovor i podsticao druge zvaničnike RS-a da se odazovu na razgovore s tužilaštvom, što su oni zaista činili.⁶⁴ Peto, g. Krajišnik tvrdi da je u svom predmetu svjedočio 40 dana i time dodatno unaprijedio saradnju s tužilaštvom.⁶⁵ Šesto, g. Krajišnik tvrdi da je tokom suđenja i žalbenog postupka ostvarivana "uzajamna i dobra saradnja" između njega i tužilaštva.⁶⁶ Najzad, g. Krajišnik tvrdi da je ne samo olakšavao dostavljanje dokumenata RS-a tužilaštvu, nego da je i sam dostavljao dokumene tužilaštvu,⁶⁷ a konkretno se radi o dokumentima koji su pomogli tužilaštvu da dokaže elemente udruženog zločinačkog poduhvata u njegovom predmetu i da je on predsjedavao Skupštinom Bosne i Hercegovine.⁶⁸

32. Jedan broj argumenata koje je g. Krajišnik iznio kada je riječ o saradnji s tužilaštvom je ili nepotkrijepljen ili irelevantan za to pitanje. Vezano za saradnju s gđom Arbour od 1996. godine i njegovu ulogu kao posrednika između tužilaštva i Radovana Karadžića, g. Krajišnik u tom smislu samo ukazuje na svoje svjedočenje tokom suđenja; stoga, to pitanje ostaje nepotkrijepljeno čak i ako ga, kako tvrdi g. Krajišnik, tužilaštvo nije opovrglo.⁶⁹ Izjava g. Krajišnika da je obezbijedio sredstva za odbranu Radovana Karadžića irelevantna je za

⁵⁹ Odluka u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu od 26. jula 2010, par. 30.

⁶⁰ Pismo od 21. maja 2011., navod 1.

⁶¹ Pismo od 21. maja 2011., navod 2.

⁶² Pismo od 21. maja 2011., navod 3.

⁶³ Pismo od 21. maja 2011., navod 12.

⁶⁴ Pismo od 21. maja 2011., navod 7.

⁶⁵ Pismo od 21. maja 2011., navod 11.

⁶⁶ Pismo od 21. maja 2011., str. 4.

⁶⁷ Pismo od 21. maja 2011., navodi 4, 5, 6, 10.

⁶⁸ Pismo od 21. maja 2011., navodi 8 i 9.

⁶⁹ Pismo od 21. maja 2011., gdje se poziva na *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-T, Presuda, 27. septembar 2006., T. 24817-T.24818 (29. maj 2006.).

saradnju s tužilaštvom. Tvrdnja g. Krajišnika da je, na zahtjev gđe Arbour, imenovao predstavnika RS-a da boravi u Haagu i održava vezu s Međunarodnim sudom, nije potkrijepljena. Gospodin Krajišnik takođe nije potkrijepio tvrdnju da je više drugih zvaničnika ubijedio da se odazovu na razgovor s tužilaštvom.⁷⁰ Kada je riječ o 40 dana svjedočenja g. Krajišnika, to svjedočenje je bilo u njegovu odbranu i stoga ne predstavlja saradnju s tužilaštvom. Kada je riječ o "uzajamnoj i dobroj saradnji" između g. Krajišnika i tužilaštva tokom suđenja i žalbenog postupka, ta tvrdnja je nepotkrijepljena i tužilaštvo je direktno osporava.

33. Najzad, kada se radi o predaji dokumentacije tužilaštvu, g. Krajišnik upućuje na pisma ministra RS-a Branka Petrića upućena gđi Arbour⁷¹ i pismo tadašnjeg zamjenika tužioca Međunarodnog suda, g. Grahama T. Blewitta, upućeno predsjedniku Vlade Gojku Kličkoviću,⁷² u kom se izričito izražava spremnost Vlade RS-a da dostavi dokumentaciju, ali ta pisma ne pokazuju da je ta dokumentacija stvarno predata tužilaštvu ili da je to učinjeno na zahtjev g. Krajišnika. Kada je riječ o dokumentima upućenim tužilaštvu koji se odnose na "Odluku o strateškim ciljevima" i pristup arhivama Narodne skupštine RS, te tvrdnje ostaju nepotkrijepljene. Iskaz jednog svjedoka na koji upućuje g. Krajišnik ukazuje na to da je taj svjedok 1997. godine možda dao tužilaštvu neki dokument, ali ni ovaj iskaz ne pokazuje da je to učinjeno na zahtjev g. Krajišnika.⁷³

34. Na osnovu svega gorenavedenog, smatram da je faktor saradnje neutralan.

5. Zaključak

35. Uzevši sve gorenavedeno u obzir i pošto sam razmotrio one faktore koji su navedeni u pravilu 125 Pravilnika, smatram da, iako je g. Krajišnik u izvjesnoj – mada veoma ograničenoj – mjeri pokazao da se rehabilitovao, mišljenja sam da i dalje postoje značajni faktori koji pretežu protiv njegovog prijevremenog puštanja na slobodu. Krivična djela g. Krajišnika su izuzetno velike težine i povezana su sa masovnim raseljavanjem nesrpskog stanovništva u Bosni i Hercegovini, koje je prouzrokovalo velike patnje. Pored toga, u vezi s

⁷⁰ Razgovor s tužilaštvom na koji se g. Krajišnik odazvao 1997. godine ne bi predstavljao značajnu saradnju s tužilaštvom za potrebe prijevremenog puštanja na slobodu izuzev kad ga g. Krajišnik ne bi povezao direktno s nekim dokaznim materijalom koji je koristilo tužilaštvo.

⁷¹ Pismo od 21. maja 2011. (Pismo ministra Branka Petrića upućeno Louisei Arbour, od 20. januara 1997.).

⁷² Pismo od 21. maja 2011. (Pismo zamjenika tužioca Grahama T. Blewitta upućeno predsjedniku Vlade Gojku Kličkoviću, od 29. oktobra 1997.).

uslovom da predsjednik uzme u obzir postupak prema zatvorenicima u sličnoj situaciji, praksa Međunarodnog suda je da razmatra ispunjenje uslova osuđene osobe tek nakon što je ona izdržala dvije trećine svoje kazne. Stoga, činjenica da je g. Krajišnik tek nedavno izdržao polovinu svoje kazne ne preteže u prilog njegovom prijevremenom puštanju na slobodu. Stoga sam mišljenja da g. Krajišniku ne treba odobriti prijevremeno puštanje na slobodu.

35. Napominjem da moje kolege jednoglasno dijele moje mišljenje da g. Krajišniku treba uskratiti prijevremeno puštanje na slobodu.

V. Dispozitiv

36. Iz gorenavedenih razloga i na osnovu člana 28 Statuta, pravila 124 i 125 Pravilnika i paragrafa 8 Uputstva i člana 8(2) Sporazuma o izvršenju, ovim se ODBIJA molba Momčila Krajišnika za prijevremeno puštanje na slobodu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija

/potpis na originalu/

sudija Patrick Robinson,
predsjednik

Dana 11. jula 2011.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

⁷³ V. *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-T, Presuda, 27. septembar 2006., zatvorena sjednica, T.22759-22760, T.22771, T.22787-22788, T. 22791 (10. april 2006.).